

СВЕТОСЛАВ МИНКОВ
ПАНОПТИКУМ
„ЛАЙХЕНВАЛД“

chitanka.info

Хора, бъдете бдителни!

Юлиус Фучик

Старинни къщи с почернели покриви, тесни сенчести улички, островърхи църкви, в които е напластен готически полумрак. В тая средновековна гравюра се откроява ясно малък площад — аптека, бръснарница, бирария — изба с рогата еленова глава над приземния вход и с надпис „При златния елен“. По-нататък на същия площад е и посивялото от годините кметство с часовникова кула, отдето често прозвънва отсечен тенекиен хлопот. Това сухо маркиране на времето заедно с плътния и тъжен звън на църковните камбани са единствените тържествени звуци сред делничната тишина на глухото готическо градче. Всеки ден към пладне по каменната настилка на площада потракват тежките копита на два грамадни коня, които теглят голяма платформена кола с бирени бурета. Колата спира пред пивницата, оставя до входа няколко бурета и отминава нататък. Жителите на градчето страшно много обичат бира. Това са някогашни ефрейтори и войници, пенсионирани мечтатели за жизнено пространство, претърпели не едно крушение на солдатските си идеали, но все още наежени за разплата. Сега тия едноръки и куци инвалиди, занаятчии, еснафи и треторазредни чиновници се събират вечер край кръглите дъбови маси на бирарията, смучат мълчаливо златистото питие и при всяко дигане на глинената халба мърморят надутото и многозначително: „Прозит!“ Има между тях, разбира се, и хора, които са поумнели от битките и събитията и кротко си пият бирата, без заканителни наздравици, без настървение за световно господство.

Така изпъква пред нас фюрерландското градче Лайхенвалд, чието име някога се произнасяше с ужас и проклетие. През ония далечни години на войната южно от градчето — там, дето свършва тъмната борова гора — се намираше страшният комбинат на смъртта „Лайхенвалд“, който изпепеляваше денонощно хиляди човешки същества. Тук по отделна железопътна линия пристигаха ешелони с обречени на унищожение клетници — мъже, жени, деца — и малката гара на лагера приемаше жертвите под бодрия лозунг „Трудът е

радост“. На перона моряшки оркестър свиреше потпури от „Хофманови приказки“ или от „Цигански барон“ и жертвите пристъпяха в това маскирано преддверие на ада с просветлени сърца, мъкнейки сиромашкия си багаж към някаква обнадеждаваща неизвестност. Но тутакси зад тая приветлива фасада се озъбваше ужасът в цялата си кървава голота. Свирепи палачи в черни униформи се нахвърляха настървено върху лагеристите и сред техните отчаяни писъци, молби и ридания ги разделяха едни от други, стрижеха косите им, къртеха златните им зъби и някои (обикновено старците и децата) потъваха направо в газовата камера, отдето задушени им трупове вече спокойно се придвижваха към зиналата пещ на крематориума. Ония, които оставаха пощадени от това светкавично изстребление, бяха затваряни в околните бараки и там те бавно съхнеха и се превръщаха в живи скелети с оцъкдени в орбитите трескави зеници, докато някой ден настъпеше часът и на тяхната мъченическа смърт...

Днес концлагерът „Лайхенвалд“ е безлюден и тих. Железопътната линия е обрасла с трева и почти не се забелязва. Няма го моряшкия оркестър, не се чува никаква музика. По бодливата телена ограда не тече смъртоносен ток, пещта на крематориума отдавна е угаснала и коминът не бълва дим от изгоряло човешко месо. Дори пустите затворнически бараки имат съвсем невинен вид и приличат на някакви изоставени складове. Изобщо тук нищо не напомня за някогашната преизподня, погълнала живота на безчет невинни страдалци. И може би само гарваните подуват неуловимия мирис на леш, когато понякога прелитат с хищен и злокобен грак над това прокълнато място.

* * *

Една пролетна утрин през сводестия портал на кметството влиза снажен петдесетгодишен мъж с червендалесто лице, облечен небрежно, но със следи на модна изисканост — светлосив костюм, пъстра вратовръзка, спортни обувки с дебели гумени подметки, младежки накривена шапка. От цялата фигура на непознатия лъха енергична деловитост и оная безцеремонна самоувереност, присъща на търговските пътници и на всякакъв вид комисионери.

Посетителят се изкачва по широката каменна стълба и след няколко минути кметът на Лайхенвалд разбира, че е удостоен с посещението на видния империалски бизнесмен Джон Хълми от Ню-Йорк.

Със свойственото на професията си свободно държане гостът разтърсва сърдечно ръката на кмета и без да чака покана да седне, се отпуска в едно дълбоко кресло. Мистър Хълми подхваща разговор с лек чуждестранен акцент, възхищава се от градчето, от неговата готическа красота и от дума на дума спира вниманието си на някогашния концлагер.

— На вас може да ви се стори странно, но тъкмо тоя концлагер е причината за моето посещение — казва гостът и се заглежда вторачено в домакина.

Разбира се, кметът не вижда нищо странно в естествения интерес на посетителя към концлагера. Всеки ден тук идват посетители от цял свят, за да видят с очите си запустелите вече кръгове на ада, през който някога са минали безброй мъченици. Какво странно има в това, че и мистър Хълми е дошъл да види угасналата пещ на крематориума, където са изпепелени може би негови близки?

Но бизнесменът от Ню-Йорк бърза да поясни:

— Може само да се съжالياва, че такъв един прекрасен обект стои неизползуван, че е, тъй да се каже, замразен за богатите възможности, които му се откриват.

— Не ви разбирам — учудва се домакиният.

Гостът се усмихва многозначително:

— Ще ме разберете. Вие знаете много добре, че човечеството е свикнало да живее с музеи. В който кът на земното кълбо да отидете, навсякъде ще се натъкнете на някакъв музей — с първобитни каменни сечива и бронзови копия, със старинни монети и египетски мумии, със скелети на допотопни чудовища и препарирани птици, с растения, минерали и цветя, изобщо с най-различни и неподозирани експонати. Това увлечение по музейните редкости стига дотам, че в един от нашите южни щати например е уредена богата сбирка от негърски уши, събрани през различни периоди от патриотичната дейност на белите рицари на Ку-Клукс-Клан.

— Извинете, но аз пак не ви разбирам. Не ми е ясно, какво общо има нашият концлагер с музеите, за които говорите? — отсича

нетърпеливо кметът на Лайхенвалд.

— Общото е това, че и концлагерът, и музеите са предмет на публично посещение и че макар и по различни пътища действуват еднакво благотворно върху чувствата и мислите на човека. Разликата е само там, че докато в музеите се влиза срещу определена входна такса, вашият концлагер се посещава безплатно. Представяте ли си колко пари сте загубили за тия два-сет години, откакто е свършила войната?

Дълбока бръчка прорязва челото на кмета:

— Нашият концлагер е свято място за поклонение, а не търговско предприятие. Би било кощунство да се вземат пари за безкористната почит към паметта на нещастните жертви.

Малките миши очи на мистър Хълм и се присвиват презрително.

— Вие, изглежда, принадлежите към малобройното и вече изчезващо племе на идеалистите — казва той. — Днес светът се крепи единствено върху парата. Всичко в живота носи печалба. Вие например трябва да извадите от джоба си двеста италиански лири, за да разгледате палата на Дожите във Венеция, или три нови френски франка, за да се полюбувате на усмивката на Мона Лиза в парижкия Лувър. Впрочем една наша пословица гласи: „Времето е пари“ — и аз няма да губя нито вашето, нито собственото си време в излишни обяснения, а ще пристъпя направо към целта на моето посещение.

Като казва това, бизнесменът от Ню-Йорк скача пъргаво от креслото, изправя се пред писмената маса на кмета и добавя с твърд глас:

— Аз, драги сър, съм дошъл при вас с едно особено изгодно предложение. Аз искам да купя вашия концлагер, да го демонтирам и да го пренеса в Империята. Срещу него съм готов да заплатя приличната сума от десет милиона империялски долара, макар че всички постройки заедно с крематориума струват много по-малко. Аз плащам, тъй да се каже, миналата слава и сегашното име на концлагера.

И за да се наслади на ефекта от думите си, мистър Хълм сядат отново в креслото и спокойно запалва цигара.

Отначало кметът на Лайхенвалд мисли, че има работа с луд човек — толкова нелепо му се струва предложението на непознатия. Но още преди той да се опомни и да възрази нещо, империялецът продължава със същия делови тон:

— Аз ще направя от тоя запустял концлагер едно образцово заведение, ще го превърна в най-интересния паноптикум, какъвто светът не е виждал, като го снабдя с восъчните фигури на по-видните жертви. Тук ще има и отделна атракционна зала, в която ще се показват някогашните изтезания на лагеристите. С една дума, това ще бъде истински музей на ужаса, в който публиката ще се радва на най-силни усещания!

Кметът на Лайхенвалд Хайнрих Щуме е бивш затворник в лагера. Той е един от малцината оцелели щастливци. Хайнрих Щуме е вече попрегърбен от годините човек, с побеляла коса, но в сините му очи все още пламти жив младежки блясък. Бледото му продълговато лице е прорязано от дълбок белег, който при възбуда се налива с кръв. Ето и сега белегът пламва на лявата буза като тъмночервена черта. Бившият лагерист е потресен от сухата и бездушна деловитост на империалския бизнесмен.

— Но това, което вие предлагате, е чудовищно! — забелязва кметът, едва сдържайки гнева си. — Как е възможно да се купува концлагер?

— Защо? — учудва се наивно мистър Хълми. — Ние купуваме всичко — средновековни замъци, прочути певци и певици, всякакви световни шампиони, патенти и открития, купуваме дори цели държави заедно с управниците. Нашата фирма води вече преговори за покупката на старинния лондонски затвор „Тауър“ и на катедралата „Свети Павел“. Ние ще купим Страдфорд на Ейвън, родното място на Шекспир, и планината Бен Невис, националната шотландска светиня. Не е далечно времето, когато и Айфеловата кула в Париж ще бъде наша собственост. Всичко е предмет на продажба, сър, зависи само от размера на сумата, която се предлага. Камък по камък, греда по греда ние ще демонтираме концлагера „Лайхенвалд“ и ще го възстановим като уникален паноптикум в нашия увеселителен парк в Рони Айлънд край Ню-Йорк.

И с гордо чувство на всемогъщ купувач, готов да купи едва ли не и Хеопсовата пирамида, мистър Хълми смачква недопушената си цигара в кристалния пепелник пред себе си и подхвърля:

— В нашия паноптикум ще има и павилион за сувенири, където посетителят ще може да си купи някоя дреболия от натрупаните в лагерния склад предмети: пликче женски коси, детски кукли, мечета и

зайчета, както и други някои вещи, останали от покойните жертви. Разбира се, всички тия неща ще се заплатят отделно, извън десетте милиона долара за самия концлагер.

— Стига! — изкрещява кметът и скача от стола си. Той цял трепери от гняв, белегът на бузата му е станал морав. — Ние не продаваме косите на мъртвите, нито тяхната мъка, нито земята, напоена с невинната им кръв!

И бившият лагерист Хайнрих Щуме посочва с нервен жест вратата на кабинета си.

Но мистър Джой Хълми не се смущава от гневния пристъп на събеседника си и продължава да седи в дълбокото кресло. Той е свикнал да понася чуждата избухливост и чуждите ругатни, защото такава е професията му. Търпението е неговото най-силно оръжие при всяка сделка. Без да губи самообладание, опитният бизнесмен заявява:

— Разбира се, аз зная много добре, че не е във ваша власт да приемете моето предложение. Тоя въпрос е преди всичко държавен и ще трябва да се разреши от самото правителство. Аз исках само да се запозная с вас и да ви подготвя за някои възможни изненади.

И едва сега бизнесменът от Ню-Йорк става бавно от креслото, накривява небрежно шапката си над едното ухо и тръгва към вратата.

— О кей, желая ви щастие! — казва усмихнат той и излиза навън.

* * *

В Боненбург — столицата на федералната република Фюрерландия — посрещат империалския бизнесмен като отдавна очакван гост.

Необикновеното предложение на мистър Хълми идва тъкмо в оня момент, когато правителството на Фюрерландия се опитва с всички средства да заличи следите от някогашните злодеяния и да постеле пътя си към бъдещето с ангелска перушина.

— Ако можем да продадем всички концлагери — казва хер Гробке, — тогава на съвестта ни няма да има никакви тъмни петна.

— Наистина, бившите концлагери са много неудобни за нас, защото постоянно ни се навират в очите от разни миролюбци и ни

пречат да осъществим подготовения реванш — съгласява се хер Дробке.

— Прочее, нека се надяваме, че в недалечно бъдеще ние ще изнесем отвъд океана и останалите концлагери — добавя успокоително хер Бобке. — А сега-засега да видим какви максимални изгоди ще можем да извлечем от лагера „Лайхенвалд“.

И тримата фюрерландски управници се впускат оживено в най-полезни размишления около продажбата на лагера „Лайхенвалд“.

Хер Гробке смята, че десет милиона империалски долара не са малко пари. Като се прибавят и трите милиона от сувенирите (женски коси, детски играчки и други предмети), ще се получи една порядъчна сума.

— А защо да не изпратим в Империята и есесовците, които са работили някога в лагера и все още не са избягнали риска да бъдат открити и съдени? — подхвърля хер Дробке. — Бъдещият паноптикум сигурно ще се нуждае от работен персонал, а за тая цел едва ли има по-подходящи от нашите момчета.

— Чудесна идея! — провиква се въодушевено хер Бобке. — Така ние ще спасим от преследване мнозина заслужили фюрерландци дори ако нашият проектозакон за давността на военните престъпления случайно пропадне!

* * *

Продажбата на концлагера „Лайхенвалд“ е уговорена с най-малки подробности.

Само една последна и особено важна подробност внася смут сред фюрерландските управници.

Бизнесменът от Ню-Йорк настоява да купи и *Спомена* за Лайхенвалд, но това се оказва невъзможно. Споменът не се подчинява на никакви правителствени постановления и отхвърля всеки опит да бъде продаден.

А мистър Хълми има прекрасен замисъл. В бъдещия паноптикум той иска да открие естрада, от която Споменът срещу допълнителна такса ще разказва на публиката най-поразителни кървави истории из миналото на концлагера. Мистър Хълми предлага изненадваща цена:

пет милиона долара! Значи, всичко — за концлагера, за сувенирите и за Спомена — осемнайсет милиона империалски долара!

Разбира се, паноптикумът може да се построи и с една десета част от тая сума, но мистър Хълми знае какво прави. Нему са необходими *истинските* бараки, *истинският* крематориум, *истинските* сувенирни предмети от жертвите, необходим му е оригиналният Спомен, който ще разказва *истински* преживелици. Това ще бъде живецът на рекламата: бившият фюрерландски концлагер „Лайхенвалд“ превърнат в паноптикум с неподозирани изненади! За такава сензация заслужава да се хвърлят повече пари — предприятието е свръхрентабилно!

Хер Гробке, хер Дробке и хер Бобке се почесват озадачено по тила и се мъчат да намерят изход от затрудненото положение.

Най-сетне на хер Гробке хрумва щастливата мисъл да задигнат насила Спомена, да го оковат във вериги и да го изпратят в Империята заедно с другите лагерни материали.

Заговорът се организира набързо, като се вземат всички мерки срещу възможните неприятни последици (ами ако усетят чуждите кореспонденти?). Изпълнението на тая деликатна работа се възлага на неколцина бивши гестаповци, изпитани майстори на всякакви похищения и покушения.

И една вечер, когато Споменът се връща от покрайнините на столицата Боненбург, където е разправял някогашните си преживелици, похитителите го издебват, лепват на лицето му етерна маска и го отвлечат в един черен мерцедес.

* * *

Отдавна Споменът за концлагера „Лайхенвалд“ смущава с дръзкото си поведение управниците на федералната република, но те са принудени да го търпят, защото Фюрерландия е демократична страна и свободата на словото там е гарантирана от закона. А Споменът е непримирим — той неспирно изнася на показ миналите кървави изстъпления, изобличава мъчителите и убийците, зове за възмездие. Самите управници почтително го слушат и тържествено обещаваат, че никога вече не ще има концлагери и че бъдещият реванш

ще бъде просто туристически поход с весела музика и със забавни фойерверки. („Мили боже, дай ни атомно оръжие!“)

След отвличането, когато идва на себе си в някаква изоставена вила, Споменът се опитва да се изскубне от примката. Той се противи с всички сили срещу похитителите, хапе ги ожесточено като разярен звяр, но те успяват да го стегнат с въжета и да го укротят. Пленникът диша тежко, очите му са кръвясали от гняв, но той е безпомощен да се бори с бандитите.

В тия мигове на безизходност вратата на стаята неочаквано се отваря и вътре влиза мистър Джой Хълми от Ню-Йорк. Той се приближава с мазна усмивка към вързания пленник и се мъчи да го успокои:

— Напразно се вълнувате, сър. Всичко е толкова просто. Вие не подозирате какъв прекрасен живот се открива пред вас, ако се съгласите да бъдете на наше разположение.

Споменът мълчи и гледа бизнесмена с пронизващи очи.

— Да, сър. Никой не иска никакви компромиси от вас. Вие просто ще разказвате своите преживелици, както и досега. Само че вместо да ги разказвате безплатно по разни събрания и митинги, при нас ще ги сервира на публиката от естрада и ще получавате двайсет процента хонорар от входната такса. След десетгодишна служба в нашия паноптикум ние ще ви освободим със значителен спестен капитал и вие ще можете да се радвате дори на собствена вила край Женевското езеро. Приемете нашата покана, сър, от името на многохилядната империалска публика, която очаква с нетърпение да чуе вашите ужасяващи разкази!

Споменът настръхва и както е вързан, дига рязко глава и плюе в лицето на империалския бизнесмен.

Мистър Хълми изважда бавно от джоба си кърпичка, трие лицето си и казва спокойно:

— Случаят е неповторим, сър. Не го изпускайте!

* * *

Хер Гробке, хер Дробке, хер Бобке и другите членове на фюрерландския федерален съвет са дълбоко загрижени и в главите им

се гонят в надпревара разни мисли.

Тогава някой си спомня за професор Хубертус.

Името на професор Хубертус наднича често от страниците на модните дамски списания:

МАДАМ МАРГИТА
златни медали
Холивуд — Париж — Амстердам

индийски масаж
козметични сеанси

окончателно премахване
на тлъстини и косми
по най-новия дифузионен метод
на ПРОФЕСОР ХУБЕРТУС

* * *

Но кой е професор Хубертус?

Хер Гробке, хер Дробке и хер Бобке го познават добре. Те нашепват поверително името му, когато мислят как може да се преодолее съпротивата на Спомена. Някога професор Хубертус се казваше Густав Щайнмюлер и работеше като лекар в лагера „Лайхенвалд“. Той правеше интересни опити над лагеристите, стерилизираше ги с рентгенови лъчи и после ги кастрираше, възпаляваше кожата им с алумин-ацетикум, държеше ги голи в ледена вода, докато те се превръщаха във вкочанявали трупове. Негова заслуга беше бързото умъртвяване чрез впръскване на фенол в сърцето. Но най-забележителното постижение на доктор Щайнмюлер си оставаше умението му да преодолява чуждата воля посредством някакви инжекции, изобретени от самия него. Той се бе специализирал в подчиняване на съзнанието и нямаше човешка воля, която можеше да му противостои. След свършването на войната, когато палачите и инквизиторите потънаха изведнъж вдън земя, доктор Щайнмюлер за

по-удобно и по-сигурно пусна академична брада и известно време се спотайва като доставчик на холандски лалета, после се нарече професор Хубертус (тъй ще го наричаме и ние занапред) и се приюти в невинния козметичен салон на мадам Маргита. Тук с все още запазени сили той се зае да разхубавява фюрерландските клари и гертруди, които от повишено арийско самочувствие бяха неприлично затлъстели и обрасли в косми.

* * *

Да, съпротивата на Спомена може да бъде превъзможната, като се потърси съдействието на професор Хубертус.

И професор Хубертус се озовава с готовност на тайната правителствена покана. Той дори сам иска да се избави по-скоро от проклетия очевидец на миналото, който помни всички негови престъпления и може да бъде опасен свидетел.

Професор Хубертус се явява в самотната вила с малката си лекарска чантичка, влиза при пленника и му казва няколко ободрителни думи, както се окуражават тежко болните пациенти.

Но Споменът, макар и вързан, не е загубил още самообладание. Той познава под благообразната брада някогашния злодей, пребледнява и крещи в лицето му:

— Убиец!

Професор Хубертус не трепва. Той е приготвил вече спринцовката и с енергичната помощ на двамата пазачи забива тънката игла в ръката на новата жертва.

Пленникът постепенно се отпуска и гледа мъчителя си с помътнели очи, в които мъждее затаено безумие.

След няколко дни Споменът е напълно подчинен и готов за износ в Империалия.

* * *

Трескаво се демонтира бившият концлагер. Тук са събрани все опитни майстори, които по специални чертежи номерират всеки камък,

всяка греда и грижливо разтурят постройките, за да ги сглобят отново в националния увеселителен парк в Рони Айлънд. Като вещ археолог, който ръководи някакви древни разкопки, мистър Джой Хълми лично следи работата и дава напътствия.

Скърцат греди, отместват се внимателно тухли и камъни.

Но какво е това?

Изпод една греда пада малък лъскав предмет. Един работник го дига и любопитно го разглежда. В ръцете му блести сърцевиден медальон от небесносин емайл.

Мистър Хълми награждава щастливия намервач с пет долара и взема необикновената находка. Той разтваря медальона и открива вътре портретче на усмихнато дете с къдрокоса главица.

Минал кой знае през какви опасности и потулен от нечия страдалческа ръка под почернялата вече греда, днес само тоя небесносин медальон е оцелял по някаква случайност, а неговият някогашен притежател и детето с къдрокосата главица сигурно отдавна са изгорели в крематориума, без да е останала от тях дори шепа пепел.

Мистър Хълми прибира в портфейла си първия платен сувенир и продължава да наглежда работата.

Когато сръчните майстори демонтират окончателно концлагера, фюрерландският Бундесрат решава да се превърне празното място в спортен стадион и по тоя начин заличава всяка следа от неприятното минало на Лайхенвалд.

* * *

Националният увеселителен парк в Рони Айлънд край Нью-Йорк е събрал в пъстрия си простор много чудеса и изненади. На всяка крачка тук посетителят се натъква на всякакви вълшебни кабинети, магични панорами, лабиринти с криви огледала, шеметни въртележки и бясно устремени електрически влачета, които хвърчат и пропадат сред истеричните писъци на жадната за развлечения публика. Свирят музики, ехтят гърмежи, разнасят се виковете, нервите се опъват до скъсване.

В южния край на парка, сред разноцветни реклами, привлича всеобщото внимание последната сензационна новост:

ПАНОПТИКУМ „ЛАЙХЕНВАЛД“.

Тук срещу три долара човек може да види различни сцени от някогашния живот на известния фюрерландски концлагер. По своето възбуждащо въздействие върху зрителя паноптикум „Лайхенвалд“ е наистина уникален. Той превъзхожда стократно другите подобни заведения със световно име („Гревен“ — Париж, „Мадам Тисо“ — Лондон), представящи само незначителни исторически произшествия, каквито са например покушението на Марат от Шарлота Корде или гилотинирането на масовия убиец Ландрю.

Паноптикум „Лайхенвалд“ е най-страшната панорама на нашия век. Както някога, пред входа свири моряшки оркестър и бивши есесовци, доведени чак от Фюрерландия, се разхождат гордо в своите черни униформи. Прекрачи ли прага на газовата камера, посетителят се озовава пред купчина грамадни восъчни кукли, преплели голите си тела в най-чудати пози. Те са представени тъй, както ги е застигнала смъртта — в последния миг на агонията, с изкривени от ужас лица. По-нататък се открива друга картина, озарена от кървавочервена светлина. Това е атракционната зала, където със сложен механизъм е възпроизведен целият процес на изгарянето на живи хора, в крематориума. Пак с помощта на истински есесовци един конвейер бавно придвижва голи скелетоподобни кукли, размахващи отчаяно ръце, с механично треперещи глави, докато най-сетне страшните манекени потънат в огнената пещ. Тук е невъзможно да се изброят всички сцени на човешки изтезания (разкъсване на лагеристи от настървени кучета, застрелване на жертвата с пистолет в тила), но привличащата сила на паноптикум „Лайхенвалд“ се крие тъкмо в това подражаване на действителността, където восъчните фигури създават много по-кошмарно впечатление, отколкото самата действителност. Публиката обикаля тоя зловец музей на ужаса в някаква трескава възбуденост, движи се като хипнотизирана от барака в барака и най-сетне стига до последната изненада — естрадата на Спомена. Сега за още един долар посетителят може да чуе най-вълнуващите случки из миналото на концлагера, разказани от очевидец.

Окован във вериги, Споменът е затворен в голяма желязна клетка, както се затварят дивите зверове. Той е ниско остриган и облечен като лагерист (куртка и панталони на кафяви черти), върху изпитото му лице вместо очи зият черни дупки.

Тоя жив скелет говори тихо, с мъка, едва-едва, но мощни микрофони усилват гласа му и го разнасят из залата. От време на време, когато скелетът отмалее съвсем и думите му вече не се чуват, на естрадата изскача отнякъде професор Хубертус в бяла престилка и с поредна инжекция възвръща силите и говора на пленника.

На края, преди да напусне паноптикума, публиката не забравя да си купи от павилиона със сувенири някой предмет като талисман за здраве и щастие. Тук има различни сувенири на различни цени: целофаново пликче с женски коси (по избор руси, кестеняви или черни) — един долар, детски играчки — от два до пет долара, дори някакво окървавено парцалче от дреха струва само петдесет цента!

* * *

Небивалият успех на паноптикум „Лайхенвалд“ разтърсва цяла Империята и към националния увеселителен парк в Рони Айлънд потеглят несметни тълпи от всички краища на страната.

От сутрин до късна нощ паноптикумът гъмжи от посетители, които искат да видят чудото. И най-странното е, че никой не изпитва състрадание към невинните жертви, никой не порицава палачите и злодеите. Паноптикум „Лайхенвалд“ действа като болезнен дразнител на нервите, като незаменим възбудител на страстите, както действуват гангстерските филми, криминалните бестселери, кървавите сцени на телевизията.

Паноптикум „Лайхенвалд“ зове за нови убийства и инквизиции и разгаря дивата оргия от нови престъпления.

Вълните на сензацията се плискат лудо и обхващат всички империялски щати, особено ония, които са гъсто населени с негри.

Щатът Търнетикът претендира за собствен паноптикум от фюрерландски концлагер.

И щатът Арасука.

И щатът Гакота.

И щатът Пиния.

И щатът Каролиния.

* * *

Настава златното време на големия бизнес. В империалските вестници започват да се явяват внушителни реклами на цели страници:

ПРОДАВАТ СЕ ПРОЧУТИ КОНЦЛАГЕРИ С ДОБРЕ ЗАПАЗЕНИ СПОМЕНИ

Справка: ЕВРОПА — ФЮРЕРЛАНДИЯ,
БУНДЕСРАТЪТ

Мечтите на хер Гробке, хер Дробке и хер Бобке се сбъдват.

Във фюрерландската столица Боненбург постоянно пристигат едно от друго по-примамливи предложения за участие в разпродажбата. Заедно с предложенията пристигат и солидни бизнесмени от разните щати, за да видят със собствените си очи стоката, която ще купят.

Всеки империалски щат се бори да вземе по възможност по-прочут концлагер.

Мистър Джой Хълми, като всепризнат специалист в новия бизнес, застава начело на току-що образувания тръст на бъдещите империалски паноптикуми, които ще покрият обетованата земя с ужасяващи зрелища.

Милиони долари се изсипват като благодатен дъжд над Фюрерландската федерална република.

Хер Гробке, хер Дробке и хер Бобке потриват самодоволно ръце и съвестите им заблестяват с кристална прозрачност.

Скоро във Фюрерландия не остава нито един концлагер, нито един есесовец и палач.

Проклетото минало е прехвърлено отвъд океана и пътят към бъдещето е открит.

* * *

А пътят към бъдещето е отдавна подготвяният реванш.

Но кой смее да твърди, че във Фюрерландската федерална република се надига отново старият завоевателен милитаризъм? Нима чуждестранните туристи виждат някъде по улиците предишните офицери и войници от прословутия райхсвер, маршируващи с отсечена гъша стъпка?

Някогашната кайзерова и адолфистка армия вече не съществува.

Днес във Фюрерландия има само бундесверовци, които живеят почти незабелязано в казармите. Когато излизат из града, те се обличат в цивилни дрехи и по нищо не се различават от обикновените фюрерландски граждани.

Такъв добродетелен фюрерландец е и генерал Руди Пройсентойфел фон Лебервурст унд Цац. Той често заменя военната униформа с жакет, райе панталон, бомбе и чадър и така преобразен, напомня нещо средно между джентълмен от лондонското Сити и собственик на магазин за погребални потреби.

Генерал Руди Пройсентойфел фон Лебервурст унд Цац заема важен пост в новата западноевропейска армия и смята за смъртна обида да му се напомня за някогашната фюрерландска военщина.

Впрочем нека чуем истината от самите негови уста.

— Ние нямаме нищо общо с едновременния агресивен адолфизъм — пояснява добродушно генералът. — Ние сме само член отряд на бъдещата континентална армия, който служи на отбраната на свободна Европа. Всичко друго е комунистическа измислица и пропаганда!

И като понижава глас, генерал фон Лебервурст унд Цац добавя с умилителна гримаса:

— Ще се съгласите, че ние като ударен юмрук на тая общоевропейска армия трябва да притежаваме на всяка цена атомна бомба. За нас атомната бомба е преди всичко въпрос на престиж и на национална чест!

Тъй разсъждава честолюбивият потомък на древните фюрерландски фонове и барони. Тъй мислят не само хер Гробке, хер Дробке и хер Бобке, но и всички държавни мъже на Фюрерландия.

* * *

Сред ослепителни рекламни светлини отвъд океана кипи безумната забава на обединените империалски паноптикуми — най-вълнуващото зрелище на нашата епоха. Пред входа на един паноптикум есесовски оркестър свири рапсодия от Гершуин с потракване на кастанети от мъртвешки кости. Из въздуха се носят балончета във форма на човешки черепа. Империалската република лудее от възторг, стреля с каубойски колтове и гълта кока-кола и уиски.

А Фюрерландската федерална република благоприличие кротува, обгърната от тържествена тишина. В нея няма вече никакви концлагери, никакви есесовци и палачи.

Като награда за своето целомъдрие Фюрерландия е удостоена с първите империалски ракети „Северно сияние“ — разбира се, без атомен заряд, само за декорация на военноучебните полигони.

Но ако Фюрерландия продължава да е все тъй кротка и добродетелна, тя сигурно скоро ще получи и истински атомни бомби, чиято разрушителна сила ще бъде напълно достатъчна за възстановяването на фюрерландската национална чест.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.